

SAM-1033 Cealkagat Fasit

27.04.2012

1 Mii lea cealkka?

- minimála cealkka **Boađán. Arvá.** (dálkevearbbat) - finihtta vearba
- finihtta hápmi: sojahuvvon hápmi(áigi, persovdna, lohki, modus (indikatiiva, imperatiiva, passiiva))
- infinihtta hápmi:
 - infinihtta: Mii soaitit vuolgit ihttin juo./ Lea deaalaš [máhttit vuodjat]
 - biehttalanhápmi: Son ii boađe.
 - partisihppa: Ii lean suohtas. /Go moai leimme borran, de vulggiime váccašit.
 - aktio: Mánná orru oadđimin. (ess) /Mun lean dolkan vuordimis. (lokatiiva)
 - gerunda (Báhčen rievssaha čuoiggadettiin.), vearbagenetiiva (Son bodii vácci), vearbaabessiiva (Dát girji bázi mus logakeahhtá.), supiidna (Son bodii sisa biepmu vieččážit), partisihppa preseansa (Dat lea ánsšášeaddji báhpa bagadusa.)

2 Mat leat váldocealkagat ja oalgecealkagat?

- Mun Áddjá lohka aviisa ja áhkku goddá.
- 1 váldocealkka: Mun vieččan láibbi ja bierggu.
- 2 váldocealkaga: Daga dola ja vuošša gáfe.
- 2 váldocealkaga: Mun vuolggán dahje bázán.
- Mun boađán go gearrgan.
- Mun oainnán ahte áddjá lea boahtán. (objektacealkka ja subjektacealkka)
- Áhčči vulggii, ovdal go mun bohten. (adverbiálacealkka - temporála, kausala etc.)
- Sáhpánat, mat orrot uvnna duohken, eai atte ráfi.
- Sáhpán, mii orru uvnna duohken, ii atte ráfi.

3 Oza konjunkšuvnnaid ja subjunkšuvnnaid! Mat leat váldocealkagat ja mat leat oalgecealkagat? Makkár adverbiálat leat?

- Vuo lei buorre go matematihkka-diibmu viimmat nogai] VÁLDO.
- Sus šattai álo oaivi bávččas] VÁLDO [go galggai bargat rehkenastimiin] OALGE.
- Suovai Liná vuoiŋŋastit] VÁLDO [go váibbai] OALGE.
- Liná máhtii jaskadit lohkat, [go beasai suorpmain čuovvut go logai] OALGE
- Earát lávejedje boagustit [go son logai sániid boastut] OALGE.

- Soai vácciiga seamma luohká go Liná, [ja leigga čeahpit eanas fágain] VÁLDO.
- Dat lei vel váddáseabbo go dat [mii sis lei 9. luohkás] OALGE.
- Lea heahpat go min skuvllas leat ná jallas nieiddat!
- Liná lei giitevaš [go Áilu bođii] OALGE, [son beasai vázzát eret] VÁLDO.
- Ja go čievččai spáppa] OALGE, [de son lei dego David Beckham] VÁLDO.
- Danin son ii beassan Lárina oaidnit eará go friddja-minuvttain dahje de go sis ledje oktasas skuvla-barggut.
- Son lei álo okta dain mañemusain [gii bođii sisa] OALGE] VÁLDO [go diibmu álggii] OALGE.
- Go Liná bođii ruoktot mañjel skuvlla] OALGE, [manai son njuolga Busi lusa] VÁLDO.
- Ja ovdal go Liná háhpehii maidege dahkat] OALGE, [bođii Lárin dan hildu lusa man duohken son lei čuožžumin] VÁLDO.
- - [Danin go mun lean doppe] OALGE, [háhpehii Lárin vástidit] VÁLDO [ovdal go Máhtte ja Injá girddiiga sisa hirkmat riejin] OALGE.
- Liná čohkkái guhká áibbas jaska] VÁLDO, [mañjel go Lárin lei mannan] OALGE.
- Son hoigadii Isabellá] VÁLDO [nu ahte son goasii ravvgai veallut] OALGE.
- Dat ledje dego čáhpes golli] VÁLDO, [mat šealggáhalle] OALGE [nu ahte lei measta ilgat] OALGE.
- Galge oahppat movt duoddaris galgá birget] VÁLDO [jus láhppo] OALGE.
- Danin son ii beassan Lárina oaidnit eará go friddja-minuvttain dahje de go sis ledje oktasas skuvla-barggut] VÁLDO.
- - Sáhttit internehtas dahje leksikonas vuos ohcat rasismma-sáni čilgehusa.] VÁLDO
- Son lei guhkes eahket-bottaid čohkkán ja geahččan]VÁLDO [go Urbán duddjui dahje ráhkadii govaid] OALGE.
- Don galgat bálkesttit daid] VÁLDO, dahje [mun dan dagan] VÁLDO!
- Lávii gohččut ohppiid ráđi čoahkkimii] VÁLDO [jus skuvllas dahje gilis lei dáhpáhuvván juoga [masa su mielas oahppit galge cealkit juoidá] OALGE] OALGE.
- Son vástidii dušše juo dahje ii] VÁLDO [go maidege jearaiga] OALGE.
- Liná válddii Busi mielde vissui] VÁLDO ja [manai dainna iežas latnjii] VÁLDO.
- Min guovlluin láveje dan atnit sihke gosahaga ja radde-boalddáhaga vuostá] VÁLDO.
- Áhčči lei áigá juo fuobmán] VÁLDO [ahte Liná lei čeahppi sihke duddjot ja tennjet] OALGE.
- Jus Busi ii livčče dasa hárxánan] OALGE, [de várra livččii suorganan ja ruohtastan lanjas olggos] VÁLDO.
- - Jus hálidat] OALGE, [oaččut boahit geahččat] VÁLDO.
- Jus áiggun málet galbma gova] OALGE, [de manan dohko čohkkát] VÁLDO.
- Soai čohkkáiga litna stuoluin] VÁLDO [maid girjerájus-bargi lei bidjan [vai olbmot besset čohkkát ja lohkat girjjiid] OALGE] OALGE.
- Moai fertejetne vuolgit] VÁLDO [vai ollejetne ruovttus fitnat boradeamen ovdal čiekčama] OALGE.
- Ii duostan čállit Lárin ja Liná] VÁLDO, [vai eadni ii álgge vuortnuhit] OALGE.
- Loahpas ii oktage šat duostan doarjut doaktára] VÁLDO, [vaikko son mitalii duohtavuoda] OALGE.
- Danin olbmot atne su árvvus] VÁLDO, [vaikko lohke ge son lei ártegis olmmái] OALGE.